(Vriend v. D. zal echter goed doen, vóór hij zulke diepe zaken ophaalt, eerst nog eens wat aan zijn moedertaal te doen, die ook nog niet zoo geheel zuiver door hem geschreven wordt.)

HOOGENBIRK

Ingezonden Stukken.

Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.

Zeer Geachte Redacteur!

Mag ik u verzoeken dit te plaatsen in uw veelgelezen blad de *Heraut?*

Onlangs had ik een gesprek met een vriend, die mij vroeg, of het niet Roomsch was, dat in vroegere tijden (en ook nog zelfs een eeuw geleden had dat plaats) onze vaderen, als hun een kind geboren werd, het 1 of 2 dagen daarna al lieten doopen. Ik meende dat zulks op grond van 's Heeren Woord, en alzoo Gereformeerd was, en dacht, dat die geloovige vaders dit deden, om zoo spoedig mogelijk ook voor hun zaad de verzegeling in of door den heiligen Doop van den Drieënigen Verbondsgod te genieten, en alzoo èn voor henzelf bij vernieuwing èn voor hun zaad, voor hetwelk zij verplichtingen op zich genomen hebben voor den troon der genade, om des verbonds wil de voorrechten daarvan te mogen genieten. Hierover eenige nadere toelichting te mogen ontvangen in de *Heraut*, zal mij, en ik vertrouw ook velen onzer mede-geloovigen, zeer verblijden. Tevens doe ik bij dezen een tweede opmerking volgen. Vele dominees in 't Herv. Genootschap hebben in den laatsten tijd, meen ik, een eigendunkelijke opvatting van het Form. van den heiligen Doop, om namelijk, wanneer geen der beide ouders geloovig zijn en alzoo geene belijdenis hebben kunnen en mogen doen, hun kind te doopen in het bijzijn van een getuige; doch, wat dan nog het opmerkelijkst is, dan komt het wel eens voor, dat een zoodanig getuige ten eenenmale onbekend is met den inhoud der verplichting en eisch des verbonds, waarvoor hij naar de meening van hemzelf en van den dominee getuigenis of belofte doet. Ik dacht, dit is tegen de meening der opstellers van het Formulier en vooral tegen die der Heilige Schrift. Ik hoop, dat het u verleend worde, om ook hierop eenige inlichtingen te geven. Eindelijk merken wij nog op, dat ook in de Chr. Ger. Kerk en Ned. Ger. Kerken helaas! naar mijne meening en bepeizing, geen gezonde of juiste opvatting is bij sommige predikanten van ons op Gods Woord gegrond Formulier van den heiligen Doop, als zij namelijk lezen, en dientengevolge ook vragen aan de moeder om haar antwoord. Gij begrijpt, hoop ik, wel van mij, dat wij zeer verheugd zijn, wanneer ook der moeder de gave des geloofs geschonken is. Doch dat is het punt alhier niet. Onze opstellers geloofden en wisten immers wel, dat de vrouw in den man gerekend was. Ik laa onlangs in de rede van Dr. Bavinck, Catholiciteit van Christendom en kerk, pag 29, de 5 laatste regels en pag 30, regel 1: »Daaraan is het toe te schrijven, dat de Hervormers zoo door en door gezond in hun Christendom zijn, zij hebben zoo niets bijzonders, niets vreemds, niets overdrevens, niets onnatuurlijks, niets van dat ziekelijke, bekrompene, hetwelk zoo dikwerf ook oprechte Christenen ontsiert. Zij zijn gewone natuurlijke menschen, maar menschen Gods." Ik vertrouw en geloof met Dr. Bavinck, alsook met UEw., dat de opstellers van de Formulieren niet minder gezond in het geloof waren, en alzoo niet verzuimd, noch vergeten hebben om tusschen vader of getuige, moeder te plaatsen en wel om reden (boven gemeld) Gods Woord zoowel in het Nieuwe als Oude Testament hetzelve niet beveelt. Of geeft Hand. 16:1 en 14 en 2 Tim. 1:5 er vrijheid toe? Traden daar de geloovige moeders niet in de plaats der ongeloovige of afwezige vaders, en bezaten en genoten zij niet alzoo de rechten en verplichtingen van den man?

Ik eindig met de bede: de Heere schenke u wijsheid om eenige toelichtingen te geven aan mij en onze mede-geloovigen.

Uw bestendige lezer.

(Het antwoord kan kort zijn.

Eerbied voor den heiligen Doop eischt dat men dit niet uitstelle. Zelfs in de week bestaat er in groote steden gelegenheid voor den heiligen Doop.

Te wachten tot de moeder weer opgericht is, is ongereformeerd.

En eindelijk onze kerk rekent bij den heiligen Doop met den vader of getuige, en vermeldt zelfs in de goede uitgaven onzer Formulieren de moeder niet.

De vader treedt als *hoofd* van zijn gezin op. Tweehoofdig is een Gereformeerd gezin voor den Heere niet.

Zie 1 Cor. 11:3: »Doch ik wil dat gij weet, dat Christus is het hoofd eens iegelijken mans, *en de man het hoofd der vrouw.*"

Toch dient ook hierin veel, dat opeens niet anders wordt, met een oordeel der barmhartigheid en der verschoonende liefde gedragen.

K.]

Haarlem, 14 Januari 1889.

Mijnheer de Redacteur!

Mag ik voor het volgende bescheidenlijk eene plaats verzoeken in uw blad?

In het nummer van gisteren toch deelt u de volgende redeneering mede van Prof. Dr. J. H. Gunning Jr., die hare aanleiding vond in het geschil over de *f* 10,000 der Synodale hoogleeraren te Amsterdam.

»Elk Nederlander, hij zij Jood, Roomsch, Luthersch of Hervormd, heeft, of hij wil of niet wil, te maken met de richting, waarin zich het leven van zijn volk ontwikkelt.

»In ons land is de nationale ontwikkeling sinds eeuwen beheerscht door de Protestantsche beginselen.

»Deze Protestantsche beginselen dragen ten onzent het Gereformeerde type.

»Dit type wordt bewaard door de Ned. Herv. Kerk en in haar door hen, die aan de traditiën der vaderen getrouw bleven. Deswege, dit is zijn slotsom, heeft elk Nederlander met deze kerk te maken."

Laat ons dit beweren eens even mogen ter toetse brengen en met het laatste beginnen.

En dan zij allereerst aan Prof. Gunning gevraagd, of zij, die aan de overlevering der vaderen getrouw bleven, d. w. z. de Gereformeerden, dan niet juist *uit* die kerk zijn *uitgeworpen* vóór 50 jaren en nu? Of kent de hoogleeraar *d. geschiedenis der laatste 3 jaren* niet meer? Is hij vergeten, hoe *hijself* de kerkbesturen heeft aangespoord om in dit *uitwerpen* voort te gaan in een boekje, dat nog schijnheilig den titel droeg: »Onze schuld (nl. der Ethisch-Irenischen) tegenover de Gereformeerden"? Indien ja, laat hij dan eerst *de geschiedenis herlezen*, eer hij zulk een *vlak tegen haar ingaand* beweren nederschrijft. Of kent hij ze wèl, moest hij zich dan niet schamen om zoo het publiek voor te *liegen*?

Immers hij pleit voor de traktementen der Synodale hoogleeraren. Weet hij nu onder die allen ook maar één aan te wijzen, die de overlevering, en dus op kerkelijk gebied, de belijdenis onzer vaderen, vervat in de drie Formulieren van Eenigheid, *beaamt* en den studenten *inprent*? Dan zal zeker heel ons volk verbaasd opzien op het hooren van *deze* ontdekking, waarvan tot dusver *niemand* iets wist. Of weet hij niet eenmaal, dat er onder die allen niet één Gereformeerd is, maar dat ze Groningsch, of modern of ethisch zijn? Indien ja, mag dan iemand langer hoogleeraar blijven, die *zoo verregaand onwetend* is, dat hij de Synodale hoogleeraren voorstelt als pleitbezorgers der door onze vaderen beleden beginselen? Of weet hij dit zelf beter, (en dit geloof ik), is het geen *onbeschaamde misleiding*, om deze mannen, die òf schier alles wat onze vaderen beleden òf onderscheidene hoofdpunten ervan, *openlijk loochenen en bestrijden*, den volke voor te stellen als *tolken dier belijdenis* en *dus* recht hebbende op aller geldelijken steun?

Eindelijk nog dit. De hoogleeraar gewaagt van het Gereformeerde type en van de Ned. Herv. kerk, die de Gereformeerde overlevering onzer vaderen, waardoor sinds eeuwen ons volksleven beheerscht wierd, bewaart, en waarmede dus elk Nederlander te maken heeft. Nu van drieën één. Of hij weet niet eens, wat Gereformeerd *is*, d. w. z. kent de genoemde Formulieren *enkel bij name*, en ziet daardoor voor Gereformeerd aan, *wat er vlak tegen strijdt*. Immers de kerkelijke hoogleeraren staan *vlak tegenover deze Formulieren*, en de Synode, die ze aanstelde, ziet *haar grootste vijanden* juist *in hen, die derzelver inhoud*, ook in DE KERK *belijden en beleven willen*. Want niet de Hervormde kerk, althans niet, *die in haar aan de overlevering der vaderen getrouw bleven*, maar de Synode, die van deze overleveringen *niets wil weten*, stelde deze hoogleeraren aan. Maar kan iemand, die zoo dom is, *dat hij niet eens weet, wat vroeger elk gemeentelid wist*, nl. wat Gereformeerd is, nog langer hoogleeraar in de heilige godgeleerdheid blijven en predikers voor de Hervormde kerk helpen vormen? Of (en nog eens, dit geloof ik) de hoogleeraar weet wel, wat in die Formulieren wordt beleden; maar is het dan geen *schaamtelooze bedriegerij* om geld van ons volk te vragen voor mannen, *die juist de Gereformeerde overlevering zoeken uit te roeien*, op grond dat ons volk met de Hervormde kerk *als bewaarster van* die *overlevering* te maken heeft? Of Dr. Gunning acht zich gerechtigd om onder Gereformeerd te verstaan, *wat hem gelieft*. Nu, laat hij dan den moed hebben om openlijk te verklaren, dat *volgens hem*, waar het op de beteekenis van een woord aankomt, *niemand* gebonden is aan *de geschiedenis*, noch aan *den kring*, waaraan die naam verbonden is, noch aan hen, die *als organen van dien kring* hebben beslist, wie en wat op dien naam recht heeft, maar *ieder* vrijheid heeft om van een woord te maken, *wat hij wil*. Want natuurlijk, als Dr. Gunning zóó met het woord »Gereformeerd" mag doen, dan mag *ieder* dit met *elk* woord doen. Hij zal toch *voor zichzelven* geen recht eischen, dat hij aan *anderen* ontzegt, of het woord *Gereformeerd* uitzonderen van een regel, die volgens hem voor *elk* woord bestaat?

Met achting,

Uw Dienstw. Dienaar,

G. MILO.

Gereformeerde Gezindheid.

Ned. Geref. Kerken.

TWEETAL: Wilnis, C. W. J. Van Lummel te Waarder en A. Middelkoop te Nijkerk.

BEROEPEN: Berlikum, G. H. Van Kasteel te Kollum. — Koudekerke, C. W. E. Ploos van Amstel, cand. te Reitsum. — Apeldoorn, D. Bakker, cand. te Heer-Hugowaard. — Wilnis C. W. J. Van Lummel te Waarder. — Sybrandahuis, J. D. Van der Velden te Buitenpost

AANGENOMEN: Gerkesklooster, C. W. E. Ploos van Amstel cand. te Reitsum.

BEDANKT: Wommels en Hijdaard, C. W. E. Ploos van Amstel, cand. te Reitsum. — Groningen, F. Fortuijn te Barendrecht. — Borum, E. Eisma te Bennekom. — Ermeloo, M. Ozinga Dz., te Amsterdam.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

TOT DE EVANGELIEBEDIENING TOEGELATEN: G. Dalhuijzen, ber. pred. te Heinkenszand.

BEROEPEN: Doorn, Zeist en Oosterend, K. B. Van Diemen te Bodegrave.

AANGENOMEN: Zalk, W. De Jonge te Hijum.

Synodale Genootschapskerk.

VIERTAL: Vlissingen, N. M. De Ligt te Rhenen, W. Klercq te Koudekerke, A. De Haan te Vleuten en Th. N. Crousaz te Krallingen.

DRIETAL: Hoogwoud, J. Bruining te Beets, L. Knappert te Kwadijk en A. M. A. Reijnders te Aartswoud

TWEETAL (aan de ambachtsvrouw ter electie aangeboden): Uitwijk en Waardhuizen, W. Van Esveld te Brakel en P. F. Van den Nieuwenhuizen te Woudrichem.

BEROEPEN: Hoogwoud, L. Knappert te Kwadijk. — Gameren, P. J. Hopman te Neerlangbroek. — Renswoude, P. S. Meerburg te Kethel. — Alkmaar, F. J. Heineman te Alblasserdam. — Wilsum, I. Kok te Gouderak. — Houtrijk en Polanen, H. J. Hulscher te Reeuwijk. — Warns, Schari en Terhaple, A. Jellema te Idsegahuizen en Piaam.

AANGENOMEN: Zuijlen (prov. Utrecht), K. Havinga te Den Ham. — Steenwijkerwold, H. Bruijel te St. Jansga en Delfstrahuizen. — Oud- en Nieuw-Gastel, G. C. Klerk de Reus, gep. O. I. pred. te 's Hage.

BEDANKT: Wier, W. De Vries te Noordwolde (Fr.) — Durgerdam, T. Rinsses te Oudega. — Kesteren, A. Romer te IJselmuiden — Dokkum, A. De Jong te Hoogebeintum. — Schoonrewoerd, W. De Lange te Bruchem en Kerkwijk — Geldermalsen P. H. Versteegh te St Pancras. — Ellewoutsdijk J. E. Tatum Zubli te Wezepe. — Heinkenszand, L. M. Van Noppen te Zwartsluis. — Smilde, A. Jellema te Idsegahuizen c. a. — Molkwerum en Stavoren, Juhs. Oosterhuis te Oostrum en Jonswier. — Nieuwe-Schans, W. H. Beuins te Knijpe. — Zwecloo, L. J. Van Hoorn te Scherpenzeel. — 's Grevelduin Kapelle K. Havinga te Den Ham. — Zegveld, F. Gemser te Oud-Loosdrecht. — Bierum, W. Van Sloten te Makkum.

Oud Geref. Kerk.

BEROEPEN: 's Gravenhage, de heer G. Maliepaard te Rotterdam.

Advertentiën.

Voor de vele bewijzen van hartelijke deelneming, ondervonden bij het overlijden van mijn innig geliefden echtgenoot, den WelEdelen Heer ABRAM BERNARDUS STOMPFF, betuig ik mijn hartelijken dank.

Mevr. de Wed. J. W. STOMPFF—EYMAAL.

's-Gravenhage, 16 Febr. 1889.

Vrije Universiteit.

»De Medische Faculteit" is waardig meer en meer de leus te worden van allen, die het ernstig meenen met de beoefening der wetenschap, gebonden aan Gods Woord. Terecht werd daaraan vóór een paar weken herinnerd door dien kring van broederen, die nu ongeveer een jaar lang daarvoor hunne offers — immers ook hunne gebeden? — brengen. Inzonderheid zij het mij ditmaal vergund de voorgangers en leden der Christelijke Gereformeerde kerk nogmaals op deze hoogernstige zaak te wijzen. Hebben zij voor de theologie hun eigen kweekschool (wat ook door mij met de meeste waardeering vele jaren is gadegeslagen), toch blijft voor hen — evenzeer als voor ons — de beoefening der medische en natuurkundige wetenschappen aan een gereformeerde hoogeschool van het allergrootste belang.

Vele hunner woordvoerders hebben dit ook reeds uitgesproken. Evenwel is het hoognoodig, dat het gevoel dier behoefte meer algemeen doordringe. Toen vóór eenige jaren van de zijde der Christelijke Gereformeerde broederen de roepstem uitging: »Wij moeten allen samen zorgen, dat onze krankzinnigen onder een Christelijke verpleging komen, en daartoe de handen ineenslaan," vond die roepstem weêrklank in het broederhart; en hoe bleek het niet aanstonds, dat samenwerking van allen, die de Gereformeerde belijdenis van harte liefhebben, niet alleen *mogelijk*, doch *van God gewild* was. Door eendrachtige samenwerking kwam de zaak tot stand, en de gezegende vrucht daarvan is te aanschouwen in de ons dierbare stichtingen te Ermeloo. Maar waarom dienzelfden weg niet ingeslagen? Eene samenkomst tot bespreking van, en gebed voor de totstandkoming der »Medische faculteit" zou stellig goede vruchten afwerpen en Gode welbehagelijk kunnen zijn. Hoe verblijd zou ik zijn, wanneer het verlangen daarnaar eens mocht kenbaar gemaakt worden door ernstige mannen van Gereformeerde belijdenis. Zeker zouden Directeuren der Vereeniging voor Hooger Onderwijs niets liever wenschen, dan zich te belasten met de voorbereiding eener dergelijke samenkomst, zoodra deze eenige kans van welslagen opleveren mocht.

Met innigen dank mag ik weder melding maken van het welslagen van één onzer studenten voor het candidaatsexamen in de theologie; en wel ditmaal van den heer H. H. Kuyper, oudsten zoon van onzen beminden professor Kuyper. Dat dit ook voor den vader eene oorzaak van groote vreugde en dank aan den Heere is, zal ik wel niet behoeven te zeggen.

Moge de zoon, met de hem verleende gaven een zegen zijn voor onze kerk, evenals de vader zulks zijn mocht, door des Heeren bekwaam makende genade.

Nog een kleine verbetering van mijn berichtje van verleden week moet ik hier maken. Niet de heer J. P. Schouten, doch de heer A. Schouten legde met goed gevolg het candidaatsexamen in de theologie af.

W. HOVY.

De opdracht aan de kerken, dat zij de studiën bevorderen, ex bonis publicis, uit haar gemeen goed, heeft voor het oogenblik haar practische beteekenis verloren, daar zij zich de wederrechtelijke berooving harer goederen moeten getroosten. Tot hoelang dit duren zal? Wij weten het niet, maar wij wenschen stil en lijdzaam deze zaak in de hand van den oppersten Rechter te stellen.

Intusschen, wat de gemeente vermag uit particulier initiatief, gedrongen door de liefde Christi, hare »bona privata", kan geen scheppsel, geene macht, noch overheid haar ontnemen. En naarmate de gemeente des Heeren naar het uitwendige arm en verachtelijk gerekend en gesteld wordt, treedt haar inwendig schoon te kostelijker tevoorschijn, en wordt haar armelijke gestalte rijker en overvloediger, dan waar anders en elders koren en most vermenigvuldigd worden.

't Is niet om dit aan de kerken in herinnering te brengen, maar alleen om dit nog eens te mogen zeggen, ook in betrekking tot hare kinderen, de kweekelingen onzer Vrije Universiteit, voorzoover zij ex bonis privatissimis, uit eigen goed en have, den betrekkelijk kostbaren gang van hunne studiën niet kunnen bekostigen.

De kerken hebben dit zelven ook reeds gezegd; sommigen zelfs dit haar zeggen met de daad bevestigd. Ja, meer dan woord en daad, haar eigen wezen is een sprekend getuigenis voor dezen eisch der barmhartigheid, waarmeê zij innerlijk moeten versierd zijn. Moge hare vrucht dan ook rijkelijk uit haar gevonden worden!

DE HARTOG.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: door Ds. D. Boonstra te Zwolle *f* 137,50; door den heer M. Noordijke te Krabbendijke *f* 3; door den heer J. Oerlemans te Drongelen *f* 12,50; door den heer N. P. Tuininga te Franeker *f* 43; **aan schenkingen:** van H. P. *f* 25; door den heer N. P. Tutninga van E. v. d. P. te W. *f* 2,50; door Ds. F. W. J. Wolf te Axel *f* 2; postmerk Culemborg van A. A. en B. *f* 1,50; door den heer A. W. De Leeuw Jz. te Schoonrewoerd, van N.N. *f* 5; door den heer C. J. Homburg van Ned. Geref. Jongel. vereen. te Driebergen *f* 5; door den heer P. J. Meyer uit de maandel. collecten, gehouden in de kerken te Hazerswoude en Koudekerke *f* 15; van eenige vrienden te Apeldoorn *f* 14.

Voor de Medische Faculteit:

Door Ds. F. W. J. Wolf te Axel *f* 1; van een vriendenkring te Amsterdam: »49ste gave om op te wekken tot geven" *f* 1.20; door Ds. D. J. K. van N. N. *f* 10; door W. C. v. M. te L. van N. N. *f* 5.

Voor het Hospitium:

Door Ds. F. W. J. Wolf te Axel *f* 1; door den heer C. J. Homburg, van de Ned. Geref. Jongel. Vereen. te Driebergen *f* 2.50; van een zusterkring te Utrecht: 12 kleine tafellakens en 48 handdoeken; van een dienstmeisje 6 handdoeken.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. De Hartog ingekomen: door Ds. F. W. J. Wolf te Axel *f* 1; door Ds. D. J. K. van N. N. *f* 10, en van N. N. *f* 5.

S. J. SEEFAT, *Penningmeester.*

***Lijnbaansgracht* 248.**

Vereeniging: „De Kerkelijke Kas",

TE ROTTERDAM.

Goedgekeurd bij Kon. Besluit van 15 Maart 1888, No. 16.

4½ pCt. Obligatieleening, groot *f* 300,000,

VERDEELD IN:

12 Seriën ieder van f 25,000,

in OBLIGATIEN van f 1000, f 500, f 100 en f 50.

De INSCHRIJVINGEN op de eerste 4 Seriën van bovengemelde leening is opengesteld tot den koers van 100 pCt., op **2** en **3 April 1889**, van 's morgens 10 tot 's namiddags 4 uur, ten kantore van de Heeren H. DANE, Nieuwehaven 161 en P. D. BESSELAAR, Oppert 86. De toewijzing geschiedt acht dagen daarna.

HET BESTUUR.

☞ Prospectussen en Inschrijvingsbiljetten te bekomen bij de Heeren H. DANE, Nieuwehaven 161 en P. D. BESSELAAR, Oppert 86.

De Handelsdrukkerij en Boekbinderij,

VAN

J. A. KNUPPE,

22 Oostmolenstraat 22

ROTTERDAM,

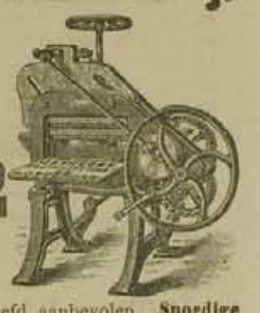

wordt voor alle voorkomend DRUK- en BINDWERK beleefd aanbevolen. **Spoedige levering. — Billijkste prijzen. — Aanbevelend werk.**

Fabriek van SCHRIJFBOEKEN in alle verlangde liniaturen. Bijzonder wordt de aandacht gevestigd van H.H. Onderwijzers der Christelijke scholen voor de levering van hunne benoodigde schoolschriften, welke op mijne inrichting vervaardigd worden, van af *f* 1.80 per 100 (goed papier) tot hooger prijzen; waarvan monsters en prijsopgaven bereidwillig franco wordt toegezonden.

☞ Elke bestelling, hoe gering ook, wordt **franco** uitgevoerd.

Bij den Boekh. H. J. WINTER, Goudsbloemstraat 41, Amsterdam, verscheen heden:

OEFENING

over de derde Zondags-afdeeling van den Heidelbergschen Catechismus,

gehouden in de Ned. Geref. Kerk te Oudewater,

DOOR

W. DE JONG, te Amsterdam,

Oefenaar in de Nederd. Gereform. Kerken.

Ten behoeve van de minvermogende kinderen der Christelijke school te Oudewater uitgegeven.

Prijs 15 Cent.

Vrienden, die haar mede willen verspreiden, worden op de ontvangst van *f* 2.50 per postwissel, 25 Exempl. franco toegezonden.

Mede te bekomen bij den Heer **A. BUYS**, te **Oudewater.**

HENRY en STACKHOUSE

Bijbelverklaring, compleet in 61 nieuwe halfleeren banden, mooi exemplaar.

Idem, compleet in 50 half perkament banden, prachtig exemplaar.

M'STRICHT, Godgeleerdheid, 4 dln., heelleeren band, prachtig gebonden.

Verkrijgbaar bij de firma H. BUSKES, Oude Theol. Boekh., Haverstraat, *Utrecht.*

Catalogus op aanvraag verkrijgbaar.

Amerikaansche Orgels.

Steeds voorhanden groote sorteering **Amerikaansche Orgels**, in alle prijzen en verschillende modellen, voor Huis, Zaal en Kerk, in het

Piano- en Orgel-Magazijn van G. A. GOLDSCHMEDING,

Warmoesstraat 141, Amsterdam.

Hoofdagentschap der Estey-Orgels.

Bij den uitgever Z. J. KONING Gzn., te Oostwold, en voorts bij alle boekhandelaren, is ter inzage te bekomen de 1ste afl. van den **tweeden** jaargang van:

„De Kindervriend"

Geïll. Christ. Tijdschrift voor de Jeugd,

alsmede de 1ste afl. van den **eersten** jaarg. van:

„De Volksvriend"

Geïllustr. Christel. Tijdschrift voor het Volk.

Beide tijdschriften verschijnen maandelijks in afl. van 16 bladz. De tekst en het omslag worden telkens met nette plaatjes versierd.

Een degelijken inhoud, rijk aan afwisseling, waarborgen ons de bekende medewerkers: Dr. L. WAGENAAR, Ds. J. HULSEBOS, Ds. J. P. v. D. MAAS JR., E. J. VEENENDAAL, Ds. J. J. A. PLOOS V. AMSTEL, Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN, A. VERHORST, B. H. KORFKER enz.

De beste orgels voor kerken,

als zijnde het schoonst en krachtigst van geluid, zijn de **HARMONIUMS** van ALEXANDRE, PÈRE et FILS, gebouwd in massief eikenhouten kast.

Vraag de geïllustreerde prijscourant aan **Th. J. JANSEN**, te *'s-Hertogenbosch*, en **M. R. BREEBAART, Damrak No. 23, Amsterdam,** agenten voor Nederland. (380)

't Chicago Orgel

is een keurig fijn bewerkt Instrument, voor lagen prijs.

Steeds in ruime keuze voorhanden bij den

Hoofd-Agent: M. J. RADIUS, Keizersgracht 305, Amsterdam.

Sub-Agenten gevraagd.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

Werken van Dr. A. KUYPER.

DAGEN VAN GODE BOODSCHAP.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden *f* 5.60; in vier deelen ingenaaid *f* 3.60.

Elk deel op zichzelf is compleet en verkrijgbaar, geb. à *f* 1.70, ing. à *f* 1.20.

De inteekening op de serie à *f* 3.60 is bij alle boekhandelaren opengesteld.

Het Werk van den Heiligen Geest.

Drie deelen van pl. m. 20 vel.

Prijs *f* 7.50.

Deel III is ter perse en zal weldra verschijnen. Eén stempelband voor de drie deelen wordt in gereedheid gebracht.

De Vleeschwording des Woords.

Een deel postf. van pl. m. 19 vel.

Part. prijs *f* 1.90. Gebonden *f* 2.40.

Uit het Woord.

BIJBELSTUDIËN.

Tweede serie. Deelen I, II, III.

Part. prijs per deel *f* 3.40. Gebonden *f* 3.90.

HONIG UIT DEN ROTSSTEEN.

DEEL II,

Part. prijs *f* 2.90. Gebonden *f* 3.40.

De twaalf Patriarchen.

BIJBELSCHE KARAKTERSTUDIËN.

Prijs net ingebonden *f* 1.—, ingenaaid *f* 0.75.

„ONS PROGRAM."

Prijs *f* 3.60, in linnen band *f* 4.50.

De drie Formulieren van Eenigheid.

Voor kerkelijk en huiselijk gebruik.

Benevens het

Kort Begrip der Christel. Religie,

uitgegeven door de Predikanten

C. A. REMIER en B. VAN SCHELVEN.

Vijfde Duizend.

Prijs gecartonneerd *f* 0.40; 25 Ex. *f* 9.50; 50 Ex. *f* 18.—.

In rood linnen stempelband *f* 0.90.

Groot formaat met wit papier in stempelb. *f* 1.25.

„Sion door recht verlost"

TIJDREDE.

Prijs *f* 0.50.

Tweeërlei Vaderland.

Prijs *f* 0.50.

Het Calvinisme en de Kunst.

REDE

BIJ DE

OVERDRACHT VAN HET RECTORAAT

DER

VRIJE UNIVERSITEIT

op 20 October 1888.

Prijs *f* 0.90.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106 AMSTERDAM.